

Lausuntopyyntö esityksestä kontaktien jäljityssovelluksen käyttöönotosta Covid-19-epidemian hallinnan tueksi

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistellut etenemisesityksen lähikontaktien jäljityssovelluksen käyttöönottoon Covid-19-epidemian hallinnan tueksi. EU-komission suositus 8.4.2020 mobiiliteknologian käytöstä Covid-19-kriisissä toteaa, että jäljityssovelluksilla on oletettavasti saavutettavissa hyötyjä kriisin hallinnassa. Koska useat Euroopan maat ovat kehittäneet jäljitysratkaisuja, Suomenkin lähestymistavan kehittämisessä on tukeuduttu alustaviin kokemuksiin näiden sovellusten avulla saavutettavista hyödyistä sekä niihin liittyvistä haasteista.

Ensisijainen hyödynsaaja on tartunnalle altistunut henkilö, joka saa sovelluksen kautta varoituksen mahdollisesta altistumisestaan. Hän voi jakaa tämän tiedon terveydenhuollolle ja toimia saamiaan ohjeita noudattaen ennen kuin terveydenhuoltohenkilöstö ottaa häneen yhteyttä muita tarvittavia toimenpiteitä varten. Keskeiset haasteet liittyvät tietosuojaja tietoturvaperiaatteiden toteuttamiseen.

Tausta

Hanketta koordinoi sosiaali- ja terveysministeriö. Hankkeen etenemisestä raportoidaan säännöllisesti valtioneuvostossa ja eduskunnalle.

Tavoitteet

Tavoitteena on tukea tartuntatautien jäljitystyötä terveydenhuollossa ja tartuntaketjujen katkaisemista mobiiliteknologiaan perustuvaa, lähikontakteja rekisteröivää sovellusta hyödyntämällä. Sovellus on vapaaehtoinen, ja tiedon käyttö perustuu henkilön suostumukseen. Testausten määrän merkittävästä kasvattamisesta saadaan enemmän hyötyjä tehokkaammalla altistuneiden henkilöiden tavoittamisella ja nopeammalla auttamisella. Jäljityssovelluksen keräämien lähikontaktitietojen pohjalta voidaan lyhentää aikaa altistuneiden oirearvioon ja testaukseen.

Jäljityssovellus ja sen taustajärjestelmä toteutetaan perusoikeuksista, tietosuojasta ja tietoturvasta huolehtien. Tämän vuoksi sovelluksen käyttötarkoituksesta, siihen liittyvästä toimivallasta ja henkilötietojen käsittelystä säädetään lainsäädännöllä. Toteutuksessa tukeudutaan kansainväliseen kehittämisyhteistyöhön ja EU:n yhteiseen toimintamalliin.

Covid-19-jäljityssovelluksen etenemisehdotus on esitelty hallitukselle 22.4.2020 ja esityksen mukaiset etenemistoimenpiteet hyväksytyt.

Lausunnolla oleva etenemisehdotus kuvaa kirjaamishetkellä käytettävissä olleen tiedon valossa sovelluksen lähtökohtia, toimintamallia ja reunaehtoja.

Varsinaisen valmistelun aikana on tarkennettava toimintamalliin liittyviä kysymyksiä sekä teknisiä toteutusvaihtoehtoja. Sovellus voidaan toteuttaa eri tavoin ja riippuen valitusta toteutustavasta yksityisyyden suojaan liittyvät kysymykset korostuvat erilaisin painotuksin.

Vastausohjeet vastaanottajille

Hankeesta pyydetään lausuntoa jakelussa mainituilta tahoilta. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa. **Lausuntopyyntöön vastataan ensisijaisesti sähköisessä lausuntopalvelussa, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hankkeesta.** Vaihtoehtoisesti lausunnot voi toimittaa myös ministeriön kirjaamon kautta, osoitteeseen kirjaamo@stm.fi (viite: VN/10058/2020). Kyselyn vastauksia on mahdollisuus perustella, minkä lisäksi kyselyssä on mahdollisuus vapaamuotoisen kommentointiin. Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan **05.05.2020 klo 16.00** mennessä. Kuulemisaika on lyhyt vallitsevien poikkeusolojen sekä asian kiireellisyyden vuoksi. Annetut vastaukset ovat julkisia ja julkaistaan valtioneuvoston hankeikkunassa, hankenumero STM053:00/2020. Ministeriöiden lausunnot lisätään asianhallintajärjestelmässä sille asialle, johon lausunto liittyy. Lausuntoja voi toimittaa määräajan jälkeen, mutta lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan saapuneet lausunnot.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:
Minna Saario, johtaja, STM
puh. 0295163146
s-posti: minna.saario@stm.fi

Lausuntopyynnön teknisiin ominaisuuksiin liittyvät kysymykset:
Jan Ihatsu, suunnittelija, STM
puh. 0295163583
s-posti: jan.ihatsu@stm.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM053:00/2020> - Taustamateriaali valtioneuvoston hankeikkunassa

Liitteet:

[Kontaktien jäljityssovelluksen käyttöönotto Covid-19-epidemian hallinnan tueksi esitys etenemisestä 20200421.pdf](#) - Esitys hankkeen etenemisestä

[Ibruktagandet av applikationen för kontaktspårning som stöd för hanteringen av covid-19-epidemin.pdf](#) - Presentation över framstegen

Jakelu:

Digi- ja väestötietovirasto
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Espoon kaupunki
Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Etelä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Helsingin ja uudenmaan sairaanhoitopiiri
Helsingin kaupunki
Ihmisoikeuskeskus
Itä-Savon sairaanhoitopiiri
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Joensuun kaupunki
Kainuun sairaanhoitopiiri
Kansaneläkelaitos
Kanta-hämeen sairaanhoitopiiri
Kemin kaupunki
Keski-pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri
Korkein hallinto-oikeus
Kuntaliitto
Kymenlaakson sairaanhoitopiiri
Lapin aluehallintovirasto
Lapin sairaanhoitopiiri
Lapinjärven kunta
Lapsiasiainvaltuutettu
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Kyberturvallisuuskeskus
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri
Oikeuskanslerin virasto
Oikeusministeriö
Oulun kaupunki
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri
Raaseporin kaupunki

Satakunnan sairaanhoitopiiri
Sisäministeriö
Sosiaali- ja terveysalan lupa ja valvontavirasto Valvira
Sosiaali- ja terveysministeriö
SoteDigi Oy
Tampereen kaupunki
Tasa-arvovaltuutettu
Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Turun kaupunki
Ulkoasiainministeriö
Vaasan kaupunki
Vaasan sairaanhoitopiiri
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ålands hälso- och sjukvård

Kysymykset

1. Muistiossa esitellään mobiilisovellus tukemaan tartuntatautien jäljitystyötä ja tartuntaketjujen katkaisemista. Onko tämä tarkoituksenmukainen tapa jäljittää tartuntaketjuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Avoimet huomiot koskien kysymystä 1

2. Onko esityksessä asianmukaisesti otettu huomioon henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan liittyvät näkökohdat?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Avoimet huomiot koskien kysymystä 2

3. Onko muistiossa tunnistetut lainsäädäntömuutokset riittävät?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Avoimet huomiot koskien kysymystä 3

4. Mahdolliset yksilöidyt säädösmuutosehdotukset

5. Mitä hyötyjä arvioitte sovelluksella olevan ja mille tahoille?

6. Millaisia riskejä valmisteluun tai sovelluksen käyttöön voi kohdistua?

7. Muut huomiot muistiosta ja liitteestä. Voit esittää myös näkemyksiä jäljitysprosessissa tarvittavaan tiedonhallinnan ja tietojärjestelmien kehitykseen.

Pohjola Pasi

Ihatsu Jan
STM